

การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนในอำเภอ
ประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

EDUCATIONAL INSTITUTION ADMINISTRATION ACCORDING TO THE PHILOSOPHY OF
SUFFICIENCY ECONOMY IN SCHOOLS GROUP OF SCHOOLS IN PRAKHON CHAI DISTRICT
UNDER THE JURISDICTION OF BURIRAM PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

วสันต์ สุขสูงเนิน, ภัทรฤทัย ลุนสำโรง
วิทยาลัยนครราชสีมา

Wasan Suksungnoen, Phatruetai Lunsamrong

สังกัดหน่วยงานหรือมหาวิทยาลัย สังกัดหน่วยงานหรือมหาวิทยาลัย สังกัดหน่วยงานหรือมหาวิทยาลัย (ภาษาอังกฤษ)

Nakhon Ratchasima College

Corresponding Author E-mail : Suksungnoen24102536@gmail.com

(Received : April 28, 2024; Edit : May 23, 2024; accepted : May 26, 2024)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนในอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 และ 2) เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนในอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน และ 3) ศึกษาหาแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนในอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนในอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำนวน 269 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนในอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. การเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนในอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกัน และจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยภาพรวมแตกต่างกัน
3. แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนในอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ประกอบด้วย 1) ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ควรสนับสนุนแหล่งความรู้และสารสนเทศเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้กับบุคลากรและผู้เกี่ยวข้องอย่างเพียงพอ 2) ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ควรมีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ 3) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ควรมีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสา และมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ 4) ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ควรมีการจัดการประชุมอบรม สัมมนา ศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ ต่างๆ

คำสำคัญ : การบริหาร, สถานศึกษา, หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

The purposes of this research are to 1) study the level of school administration according to the philosophy of Sufficiency Economy in schools. Group of schools in Prakhonchai District Under the jurisdiction of the Buriram Primary Educational Service Area Office, Areas 2 and 2) Compare the administration of educational institutions according to the philosophy of Sufficiency Economy in schools. Group of schools in Prakhonchai District Under the jurisdiction of the Buriram Primary Educational Service Area Office, Area 2, classified according to educational level and work experience, and 3) study and find guidelines for school administration according to the philosophy of Sufficiency Economy in schools. Group of schools in Prakhonchai District Under the jurisdiction of the Buriram Primary Educational Service Area Office, Area 2, the sample groups used in the research were administrators and teachers in the school. Group of schools in Prakhonchai District Under the jurisdiction of the Buriram Primary Educational Service Area Office, Area 2, 269 people determined the sample size. Using Krejci and Morgan's tables. The research instrument was a questionnaire. The 5-level rating scale had a consistency index of 1.00 and a confidence value of 0.98 for the entire questionnaire and a semi-structured interview. Statistics used in data analysis include percentage, mean, standard deviation. and t-test

The research results found that

1. Level of administration of educational institutions according to the philosophy of Sufficiency Economy in schools Group of schools in Prakhonchai District Under the jurisdiction of the Buriram Primary Educational Service Area Office, Area 2, the overall level is at a high level.

2. Comparison of school administration according to the philosophy of Sufficiency Economy in schools Group of schools in Prakhonchai District Under the jurisdiction of the Buriram Primary Educational Service Area Office, Area 2, classified by educational level. Overall different and classified according to work experience Overall different.

3. Guidelines for school administration according to the philosophy of Sufficiency Economy in schools Group of schools in Prakhonchai District Under the jurisdiction of the Buriram Primary Educational Service Area Office, Area 2, consisting of 1) educational institution management Sources of knowledge and information regarding the philosophy of Sufficiency Economy should be supported adequately for personnel and related parties. 2) curriculum and learning activities. There should be a learning plan that integrates the philosophy of Sufficiency Economy. in various learning groups according to learning standards. 3) organizing student development activities There should be activities to encourage and encourage students to develop volunteerism. and participate in activities for society and the public benefit. 4) Personnel development of educational institutions There should be meetings, training, seminars, study visits to various learning resources.

Keywords : Administration, Educational institution, Philosophy of sufficiency economy

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพปัญหาของประเทศไทยในปัจจุบันอยู่ในสภาวะวิกฤตต่าง ๆ ทั้งด้านการเมือง สังคมและเศรษฐกิจ การขัดแย้งทางการเมืองอย่างรุนแรงภายในประเทศมีระยะเวลาต่อเนื่องและยาวนานส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศและวิถีการดำเนินชีวิตของคนไทย ภาครัฐได้พยายามทุกวิถีทางที่จะช่วยฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ และความเป็นอยู่ของคนไทยให้ดีขึ้น เพื่อคนไทยทุกคน สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สำหรับแนวทางที่ภาครัฐเลือกใช้ คือ การน้อมนำพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เกี่ยวกับแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาประเทศ และฟื้นฟูเศรษฐกิจ เพื่อพัฒนาคนให้สามารถพึ่งพาตนเองดำรงชีวิตในสังคม โดยอาศัยภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือภูมิปัญญาชาวบ้าน มากำหนดเป็นนโยบายและมอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาคนนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษา (ชาวดา จิตต์อำมาตย์, 2560)

กระทรวงศึกษาธิการจึงมุ่งมั่นดำเนินการภารกิจหลักตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561 – 2580) ในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนทุกแผนย่อยในประเด็นที่ 12 การพัฒนาการเรียนรู้และแผนย่อยที่ 3 ในประเด็นที่ 11 การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต รวมทั้งแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา (ฉบับปรับปรุง และนโยบายรัฐบาลทั้งในส่วนนโยบายหลักด้านการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกช่วงวัย และนโยบายเร่งด่วน เรื่อง การเตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ 21 และพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย นอกจากนี้ ยังสนับสนุนการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) โดยเฉพาะจุดมุ่งหมายที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตอบสนองต่อโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 รวมทั้งนโยบายและแผนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนทุกช่วงวัยจะได้รับการพัฒนาในทุกมิติ ทั้งในด้านโอกาส ความเท่าเทียม ความเสมอภาค ความปลอดภัยและมีสมรรถนะที่สำคัญจำเป็นในศตวรรษที่ 21 และมีความพร้อมร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่ ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน ดังนั้น ในการเร่งรัดการทำงานภาพรวมกระทรวงให้เกิดผลสัมฤทธิ์ เพื่อสร้างความเชื่อมั่น ความไว้วางใจให้กับสังคมและผลักดันให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและประสิทธิภาพในทุกมิติ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดหลักการสำคัญในการประกาศนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไว้ดังนี้ ข้อที่ 1 สร้างความเชื่อมั่น ไว้วางใจให้กับสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เรียนและประชาชน โดยให้ทุกหน่วยงานนำรูปแบบการทำงานโดยบูรณาการการทำงานร่วมกัน และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใสความรับผิดชอบ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ข้อที่ 2 สนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานทุกคนดำเนินการตามภารกิจด้วยความรับผิดชอบต่อตนเอง องค์กรประชาชนและประเทศชาติ โดยให้ความสำคัญกับการประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ผ่านกลไกการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการดำเนินงานที่เป็นประโยชน์ต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษา ข้อที่ 3 ดำเนินการตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้ประกาศและแถลงนโยบายไว้แล้วเมื่อวันที่ 25 มิถุนายน พ.ศ.2564 เพื่อมุ่งเน้นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของภาคการศึกษาที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนและประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564) (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561)

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นสิ่งสำคัญสำหรับประเทศไทยเพราะช่วยลดความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ ขจัดความยากจน และช่วยให้ชุมชนเข้มแข็ง นอกจากนี้ยังช่วยปรับปรุงธรรมาภิบาล กำหนดแนวทางนโยบายระดับชาติ และเตรียมพร้อมสำหรับเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนี้ ส่งเสริมการเติบโตที่ยึดธรรมและยั่งยืน เปลี่ยนแปลงค่านิยมของผู้คน และมุ่งเน้นไปที่การพัฒนามนุษย์ ส่งเสริมการพึ่งพาตนเอง ความสุข และความสามัคคีกับผู้อื่นและธรรมชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

สำหรับกลุ่มโรงเรียนในอำเภอประโคนชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 เป็นหน่วยงานหนึ่งของกระทรวงศึกษาธิการที่รับนโยบายมาปฏิบัติให้ปรากฏเป็นรูปธรรม และยังเป็นหน่วยงานที่ดูแลบริการการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ได้ตระหนักถึงคุณค่าปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการนำไปใช้ในสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปบูรณาการ ซึ่งจะมีผลต่อการบ่มเพาะนักเรียนให้มีจิตสำนึกของการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสอดคล้องกับบริบทของสังคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จึงดำเนินนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ โดยส่งเสริมให้โรงเรียนการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อันก่อให้เกิดผลลัพธ์อย่างเป็นรูปธรรมชัดเจนในส่วนของสถานศึกษานั้น ๆ

การดำเนินการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ถือเป็นหน้าที่ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ที่จะต้องดำเนินการขับเคลื่อน โดยเฉพาะระดับสถานศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติการที่สำคัญที่สุด ภารกิจหลักของสถานศึกษา คือ การบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งนี้ในการดำเนินงานต้องมีความเชื่อมโยงตั้งแต่ระดับการบริหารสถานศึกษา และระดับปฏิบัติการเรียนการสอน ตลอดจนระดับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนา

ผู้เรียนอีกด้วย โดยกลุ่มโรงเรียนในอำเภอประโคนชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีนโยบายในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา แต่จากรายงานการประเมินภายนอกรอบที่ 4 ของบางสถานศึกษาที่ได้รับการประเมินแล้วนั้น พบปัญหาในการดำเนินงานการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ผ่านมา พบว่า 1) ด้านการบริหารจัดการศึกษา การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกระบวนการดำเนินงานภายในสถานศึกษาไม่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาเท่าที่ควร 2) ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ขาดการส่งเสริมการนำหลักสูตรบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาดำเนินการใช้จริง 3) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แต่ขาดการกำกับ ติดตาม และประเมินผลกิจกรรมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 4) ด้านพัฒนาบุคลากร ผู้บริหารและครูยังขาดความเข้าใจในการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานภายในสถานศึกษา ถึงแม้จะมีการประชุม สัมมนาและอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนการจัดการจัดการบูรณาการด้านการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นหน้าที่สำคัญและเป็นภารกิจของผู้บริหาร คณะครู และนักเรียนที่ต้องทำความเข้าใจอย่างจริงจัง เพื่อพัฒนาส่งเสริมให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2, 2563)

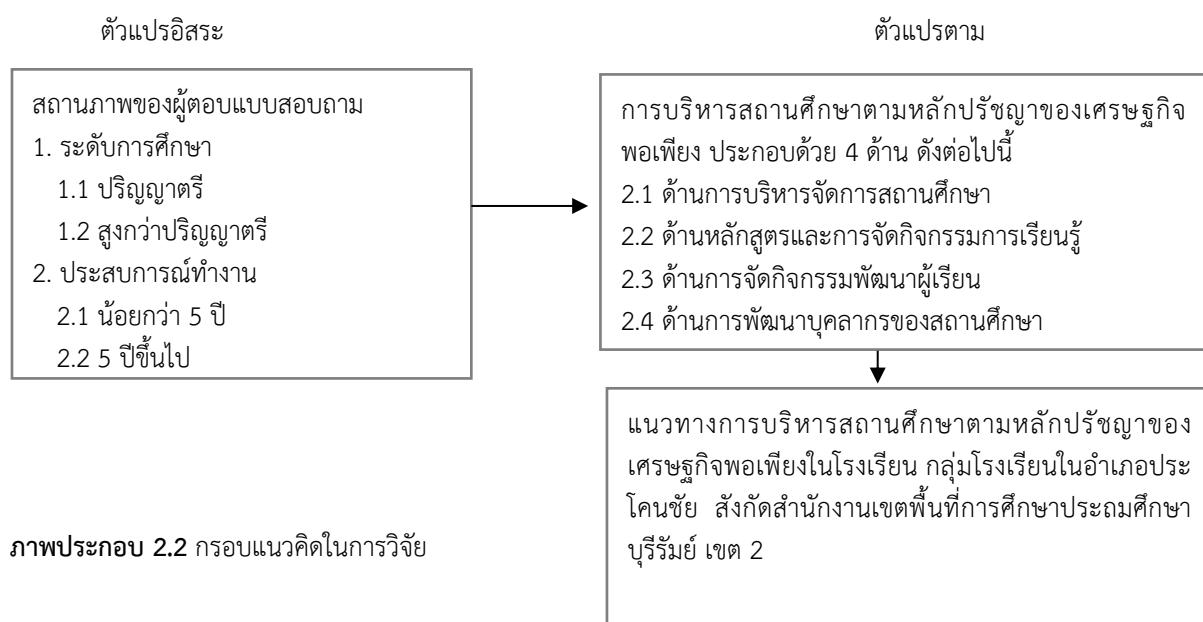
ผู้วิจัยจึงศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนในอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ซึ่งผลการวิจัยจะนำไปใช้เพื่อเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนให้บริหารงานด้านต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากที่สุด สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริหารและครูผู้สอน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายและประสบความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนในอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนในอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนในอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนในอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยการสังเคราะห์งานวิจัยของนพรัตน์ คำสุทธี (2562 : 7) ผสมกับแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ (2565) ภาพประกอบที่ 2.2

ภาพประกอบ 2.2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนในอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 แตกต่างกัน
2. ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนในอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 แตกต่างกัน
3. แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนในอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 เป็นพหุแนวทาง

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนในอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำนวน 8 กลุ่มโรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น 900 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนในอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซี่และมอร์แกน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 269 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

ตัวแปร

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน

1. ระดับการศึกษา
 - 1.1 ระดับปริญญาตรี
 - 1.2 สูงกว่าระดับปริญญาตรี
2. ประสบการณ์ทำงาน
 - 2.1 น้อยกว่า 5 ปี
 - 2.2 5 ปีขึ้นไป

ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการสังเคราะห์งานวิจัยของนพรัตน์ คำสุทธี (2562 : 7) ผนวกกับแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ (2565) ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา
2. ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
3. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
4. ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ประเภท คือ

1. แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) เป็นเครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูล จำนวน 1 ฉบับ ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ได้แก่ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนในอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) มี 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับน้อย

- 1 หมายถึง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับน้อยที่สุด แล้วใช้การประเมินผลโดยการกำหนดค่าเฉลี่ยโดยอาศัยหลักของเบสท์ (Best, 1983: 179) ดังนี้
 ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50 – 5.00 หมายถึง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมากที่สุด
 ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 – 4.49 หมายถึง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมาก
 ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 – 3.49 หมายถึง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับปานกลาง
 ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50 – 2.49 หมายถึง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับน้อย
 ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 1.49 หมายถึง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับน้อยที่สุด
2. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) เพื่อทราบแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนในอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ที่ได้รับรางวัลสถานศึกษาพอเพียง เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 5 คน

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ประเภท คือ

1. แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) ผู้วิจัยมีวิธีการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้
 - 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน โดยการสังเคราะห์งานวิจัยของนพรัตน์ คำสุทธี (2562 : 7) ผสมกับแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ (2565) เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
 - 2) ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) และการสร้างแบบสอบถามจากตำราของ บุญชม ศรีสะอาด (2553 : 74-84)
 - 3) ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดย นำแบบสอบถามของ นพรัตน์ คำสุทธี (2562 : 114) มาสังเคราะห์ร่วมกับนิยามศัพท์เฉพาะที่ผู้วิจัยตั้งขึ้นมา เพื่อใช้ในการวิจัยในครั้งนี้
 - 4) นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ
 - 5) ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม โดยการหาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (IOC : Index of congruence) ซึ่งค่าที่ใช้ได้ คือ 1.00
 - 6) นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
 - 7) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับบุคลากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ในโรงเรียนบ้านหนองไม้งาม 1 และโรงเรียนบ้านหนองไม้งาม 2 อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์
 - 8) คัดเลือกข้อคำถามที่มีความเหมาะสมจำนวน 46 ข้อ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่เหมาะสม มีค่าเท่ากับ 0.98
 - 9) จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป
2. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) ผู้วิจัยศึกษาวิเคราะห์หลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ได้กรอบแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ภายใต้การแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อนำไปสัมภาษณ์ความคิดเห็นจากผู้บริหารสถานศึกษา ที่ได้รับรางวัลสถานศึกษาพอเพียง เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยเทคนิคการสัมภาษณ์แบบปฏิสัมพันธ์ (Interactive Interview) จำนวน 5 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนในอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

2. ผู้วิจัยส่งหนังสือ ไปยังสถานศึกษาที่เป็นตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3. ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลและติดตามรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง จำนวน 269 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

4. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ที่ได้รับรางวัลสถานศึกษาพอเพียง และนัดหมายการสัมภาษณ์ ในวันที่ 11-12 มกราคม 2567 จำนวน 5 ท่าน ซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนในอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงานของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม

2. วิเคราะห์การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนในอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อ โดยหาค่าเฉลี่ย (x) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2545 : 103) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับปานกลาง

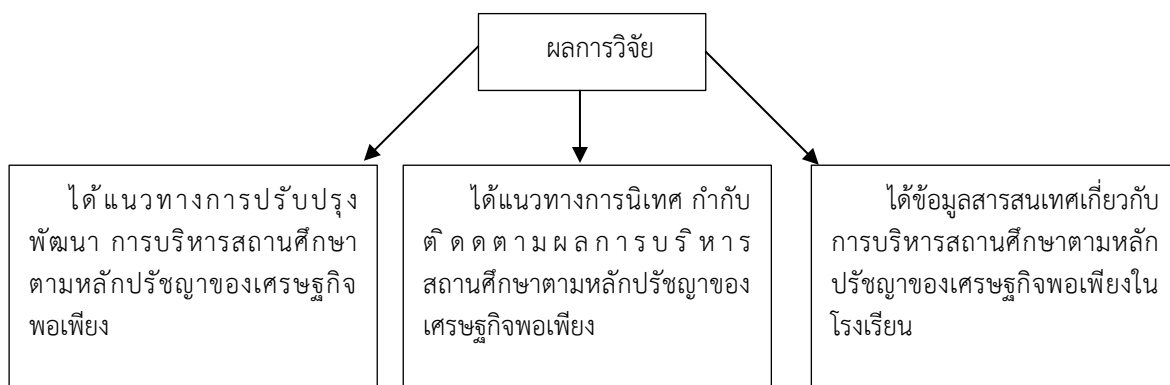
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนในอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน โดยใช้ค่า t-test (Independent samples)

4. วิเคราะห์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนในอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จากแบบสัมภาษณ์โดยวิเคราะห์ความถี่ (Frequency) และการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive analysis)

องค์ความรู้ใหม่

ภาพประกอบที่ 2 องค์ความรู้ใหม่

ผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนในอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนในอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน

การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา	3.92	0.85	มาก	2
ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.62	0.85	มาก	4
ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	3.87	0.83	มาก	3
ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา	4.04	0.82	มาก	1
รวม	3.86	0.84	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนในอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$, S.D.=0.84) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยตามลำดับดังนี้ ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.04$, S.D.=0.82) ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.92$, S.D.=0.85) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 3.87$, S.D.=0.83) และด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.62$, S.D.=0.85)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนในอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน ปรากฏดังตารางที่ 2-3

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนในอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา

การบริหารสถานศึกษาตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ระดับการศึกษา				t	P-Value
	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
ด้านการบริหารจัดการ	3.82	0.69	4.14	0.78	-3.341*	0.001
สถานศึกษา						
ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรม	3.57	0.66	3.72	0.61	-1.831	0.068
การเรียนรู้						
ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	3.81	0.57	4.00	0.55	-2.611*	0.010
การพัฒนาบุคลากรของ	4.00	0.59	4.11	0.55	-1.411	0.159
สถานศึกษา						
รวม	3.80	0.62	3.99	0.62	-2.298*	0.238

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนในอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกัน และเมื่อ

พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา และด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และพบว่าด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน โดยผู้สำเร็จการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ยมากกว่า ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้ง 4 ด้าน

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนกลุ่มโรงเรียนในอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตาม ประสบการณ์ทำงาน

การบริหารสถานศึกษาตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ประสบการณ์ทำงาน				t	P-Value
	น้อยกว่า 5 ปี		5 ปีขึ้นไป			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
ด้านการบริหารจัดการ	3.42	0.67	4.01	0.70	-5.070*	0.000
สถานศึกษา						
ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.44	0.78	3.65	0.61	-1.619	0.111
ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	3.66	0.60	3.91	0.56	-2.643*	0.009
ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา	4.07	0.63	4.02	0.57	0.549	0.583
รวม	3.87	0.07	4.29	0.26	-1.820*	0.175

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนในอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ทำงานโดยภาพรวมแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา และด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และพบว่าด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน โดยด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน 5 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยมากกว่า ผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี และพบว่าด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี มีค่าเฉลี่ยมากกว่า ผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน 5 ปีขึ้นไป

3. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนในอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผลการวิเคราะห์แต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา

สนับสนุนแหล่งความรู้และสารสนเทศเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้กับบุคลากรและผู้เกี่ยวข้องอย่างเพียงพอ มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากจะช่วยให้บุคลากรมีความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากจะช่วยให้สถานศึกษาสามารถปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และสามารถตอบสนองต่อบริบทและความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างทันทั่วทั้งที่ นำระบบการประกันคุณภาพทางการศึกษามาใช้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารและการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

มีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ใช้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนที่เสริมสร้างการพัฒนาคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียน มีการจัดแสดงเผยแพร่ ประมวล แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลงานของผู้เรียนที่เกิดจากการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้

3. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสา และมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการประสานความร่วมมือกับชุมชนเพื่อสร้างศูนย์การเรียนรู้พอเพียง และส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา หรือพัฒนาสถานศึกษา ชุมชน ด้านเศรษฐกิจ หรือสังคม หรือสิ่งแวดล้อมหรือวัฒนธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา

มีการจัดการอบรม ประชุม สัมมนา ศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ ต่างๆ เพื่อส่งเสริมการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติการหน้าที่ จัดกิจกรรมส่งเสริมการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติการหน้าที่ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่บุคลากรของสถานศึกษา มีการขยายผลและเผยแพร่ ผลการดำเนินชีวิตและปฏิบัติการหน้าที่ของบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

อภิปรายผลการวิจัย

จากสรุปผลการวิจัย การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนในอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนในอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยตามลำดับดังนี้ ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผลการวิจัยที่เกิดขึ้นเช่นนี้อาจเป็นเพราะกระทรวงศึกษาธิการได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษาต่างๆ และมีการประเมินสถานศึกษาให้เป็นสถานศึกษาพอเพียง เพื่อให้สถานศึกษาเกิดความตระหนักและเห็นถึงความสำคัญในเรื่องดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธงชัย ตีมุลพันธ์ (2565) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา ในสหวิทยศึกษาวังสีทา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาในสหวิทยศึกษาวังสีทา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนในอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน การวิจัยได้ผลดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนในอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกัน ผลการวิจัยที่เกิดขึ้นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นที่แตกต่าง สอดคล้องกับงานวิจัยของ นาขวัญ พรหมดอยกลอย (2561 : 62-63) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนเครือข่ายที่ 43 สำนักงานเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนเครือข่ายที่ 43 สำนักงานเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับสมมติฐานของผู้วิจัยข้างต้น ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนในอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 แตกต่างกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนในอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยภาพรวมแตกต่างกัน ผลการวิจัยที่เกิดขึ้นเช่นนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มโรงเรียนในอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ทุกโรงเรียน ยังมีการสนับสนุนให้บุคลากรเข้าอบรมและพัฒนาบุคลากรในเรื่องการศึกษาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไม่มากพอ ส่งผลให้บุคลากรที่เข้ามาปฏิบัติงาน ยังขาดความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้ผู้ที่มิประสบการณ์ทำงานมากกว่า มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ น้าพล เสถ์พันธ์ (2565) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังทองหลักด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2

ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังกวาง หลักด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ทำงานพบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับสมมติฐานของผู้วิจัยข้างต้น ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงาน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนในอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 แตกต่างกัน

3. แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนในอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 มีดังนี้

3.1 ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา คือ ควรมีการสนับสนุนแหล่งความรู้และสารสนเทศเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้กับบุคลากรและผู้เกี่ยวข้องอย่างเพียงพอ มีการพัฒนาการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ และนำระบบการประกันคุณภาพทางการศึกษามาใช้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารและจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มัลลิกา สีดาเดช (2563) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ได้เสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาไว้ว่า ควรมีน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมากำหนดเป็นวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา กำหนดนโยบาย แผนปฏิบัติการ โครงการให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญชนะ บุญโตนด (2563) ที่ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุโขทัย เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ควรมีการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบ เทคนิค วิธีการนิเทศ การติดตาม ระบบการบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นำนโยบายขับเคลื่อนในสถานศึกษากำหนดเป็นแผนปฏิบัติงานประจำปี และควรติดตาม ตรวจสอบ ควบคุมการขับเคลื่อนดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ

3.2 ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ ควรมีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน ที่เสริมสร้างการพัฒนาคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียน และมีการจัดแสดง เผยแพร่ ประกวด แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลงานของผู้เรียนที่เกิดจากการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธงชัย ตีมูลพันธ์ (2565) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา ในสหวิทยศึกษาวังสีทา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน คือ ควรมีการบูรณาการหลักสูตรท้องถิ่นกับการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสอดคล้องกับงานวิจัยของพิชากร กองการ (2566) ที่ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน แนวทางประกอบด้วย 1) สถานศึกษาควรมีการนำคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเพิ่มเติมในหลักสูตรสถานศึกษา 2) สถานศึกษาควรมีการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนการสอน และ 3) สถานศึกษาควรมีการส่งเสริมสนับสนุนการใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ในชุมชนท้องถิ่น

3.3 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน คือ ควรมีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสา และมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการประสานความร่วมมือกับชุมชน เพื่อสร้างศูนย์การเรียนรู้พอเพียงและส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา พัฒนาสถานศึกษา ชุมชน ด้านเศรษฐกิจ หรือสังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พินิจ เครือเหลา (2561) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนพิทยาลงกรณ์พิทยาคม ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนพิทยาลงกรณ์พิทยาคม ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีข้อเสนอแนะดังนี้ 1) การสร้างความรู้ความเข้าใจให้บุคลากรในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2) สถานศึกษามีการส่งเสริมการดำเนินงานนิเทศ ติดตาม ประเมินผล ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3) ผู้บริหารส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดกิจกรรมแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน และ 4) สถานศึกษากำหนดแนวทางที่ชัดเจนในการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

3.4 ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา คือ ควรมีการจัดการอบรม ประชุม สัมมนา ศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เพื่อส่งเสริมการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ จัดกิจกรรมส่งเสริมการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่บุคลากรของสถานศึกษา และมีการ

ขยายผลและเผยแพร่ ผลการดำเนินชีวิตและปฏิบัติการกิจหน้าที่ของบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยวัฒน์ ธีระกุลพิศุทธิ์ (2564) เรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน กลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สำคัญ คือ ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ผู้บริหารต้องมีแผนงานและโครงการเพื่อพัฒนาให้บุคลากรเข้าใจและตระหนักในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้พัฒนาตน พัฒนางาน ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนต้องจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียน กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยสอดคล้องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งส่งเสริมกิจกรรมจิตอาสาเพื่อส่วนรวม รับผิดชอบต่อตนเอง ต่อโรงเรียน ต่อสังคม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนในอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ควรส่งเสริมสนับสนุนให้กับผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดใช้การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนอย่างเป็นรูปธรรมและมีคุณภาพ

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้แหล่งเรียนรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนที่เสริมสร้างการพัฒนา คุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียน

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรพัฒนาคุณภาพของแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้งานวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนในอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 เป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าของผู้บริหาร นักวิชาการ และผู้สนใจทั่วไป จึงขอเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนในอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

2.2 ควรศึกษาสภาพปัญหาของการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนในอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

2.3 ควรศึกษาความร่วมมือของชุมชนที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนในอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา, กรุงเทพฯ ศูนย์ประสานงานกลางการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). ผลการดำเนินงานขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2566. ได้จาก <https://www.moe.go.th/360policy-and-focus-moe-2023/>. สืบค้นเมื่อ 8 พฤศจิกายน 2566
- กฤติกา อินใหม่. (2564). การบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนตะพานพิทย โดยใช้นวัตกรรมหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. ได้จาก <https://seapt.go.th/academic-achievements-5/>. สืบค้นเมื่อ 4 มกราคม 2567
- จารุรัตน์ ปลื้มชัยและปณิธาน วรณวลย์. (2560). การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. ได้จาก <https://jeal.sru.ac.th/ArticleView?ArticleID=225>. สืบค้นเมื่อ 4 มกราคม 2567
- จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา และ ปรียานุช ธรรมปิยา. (2562). ตามรอยพ่อ ชีวิตพอเพียง...สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน. กรุงเทพฯ:บริษัทพิมพ์สิริพัฒนา จำกัด.
- จิระศักดิ์ ออบาย. (2564). การศึกษาปัญหาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในนครสวรรค์. สารนิพนธ์มหาบัณฑิต. คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- เฉลิม ธนาภูมิกุล. (2565). สภาพการบริหารสถานศึกษาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาในอำเภอแม่เมาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3. สารนิพนธ์มหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ชัยวัฒน์ ชีระกุลพิศุทธิ์. (2564). การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน โรงเรียนกลุ่มกรุงเทพกลาง สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะวิทยาลัยการฝึกหัดครูมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- ชารดา จิตต์อำมาตย์. (2560). การประเมินโครงการสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง) ของโรงเรียนเหล่าฝ้ายผดุงวิทย์ จังหวัดหนองคาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- นาขวัญ พรหมดอนกลอย. (2561). การศึกษาการดำเนินงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ โรงเรียนเครือข่ายที่ 43 สำนักงานเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร. นิพนธ์ มหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นิภาพร มูลเมือง. (2564). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนพานทองสภานุบุถัมภ์ จังหวัดชลบุรี. สารนิพนธ์มหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหาร คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- นพรัตน์ คำสุทธี. (2562). การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารสถานศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

บุญชนะ บุญโตด. (2562). การศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.

พัชรนันท์ เมตตา. (2564). การพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา การศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

พรไพรินทร์ งามสาร. (2563). แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย.

ไพบูลย์ ศรีบุรินทร์. (2562). การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนบ้าน เตื่อวิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ. ได้จาก <https://www.sesaochaiyaphum.go.th/announces>. สืบค้นเมื่อ 4 มกราคม 2567

มัลลิกา สิดาเดช. (2563). ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ราษฎร์ธานี กิมเสาร์. (2561). การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. สารนิพนธ์มหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. (2566). ข้อมูลสารสนเทศสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บุรีรัมย์ เขต 2. ได้จาก<https://www.br2.go.th/main/page-2/page-4/blog-1call-5/>. สืบค้นเมื่อ 1 ธันวาคม 2566

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2555). กรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับ ที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สุเมธ ดันติเวชกุล. (2549). ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีมิติ 4 ด้าน. ได้จาก https://orip.rmutto.ac.th/?page_id=444. สืบค้น เมื่อ 3 มกราคม 2567